

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Петър Иванов Моллов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Катедра по испанистика и португалистика

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки,

професионално направление: 2.1. Филология,

докторска програма: Романски езици (Съвременен испански език).

Автор: Таня Станиславова Найденова

Тема: Образът на жената в българската и испанската паремиология

Научен ръководител: проф. дфн. Иван Вълчев Кънчев – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № Р33-1578 от 25. 04. 2017 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема **Образът на жената в българската и испанската паремиология** за придобиване на образователната и научна степен 'доктор' в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Романски езици (Съвременен испански език). Автор на дисертационния труд е **Таня Станиславова Найденова** – докторант в редовна форма на обучение към катедра Романистика и германистика на Филологическия факултет на ПУ, с научен ръководител проф. дфн. Иван Вълчев Кънчев от ПУ.

Представеният от Таня Найденова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- нотариално заверено копие от диплома за висше образование (ОКС 'магистър')

- протокол от Катедрен съвет за готовността на кандидата за предварително обсъждане;
- заповед на ректора за разширяване на състава на Катедрения съвет;
- протокол от предварителното обсъждане в Катедрата;
- автореферат;
- дисертационен труд;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
- декларация за приносите на проведеното дисертационно изследване;
- справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- заповед за зачисляване в докторантура;
- заповед-допълнение към зачисляването (тема на дисертационния труд);
- заповед за промяна на темата на дисертационния труд;
- заповед за отчисляване от докторантура;
- заповед за провеждане на изпит от индивидуалния план и съответен протокол за издържан изпит по специалността с успех много добър (5.00);
- докторантски лист;

Докторантката е приложила 5 публикации по темата на дисертацията.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Таня Найденова е завършила бакалавърската специалност Български език и испански език (2006-2010 г.), а след това магистърска програма по Приложна лингвистика с испански език (2010-2011 г.) в ПУ. През 2013 г. започва редовна докторантура по Съвременен испански език. Професионалните ѝ занимания във връзка с докторантурата включват преподавателска дейност в две езикови школи и в ПУ, където води часове по практически испански език и превод.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертацията е посветена на една материя, към която в последните години има засилен интерес в сравнителните изследвания между испанския и българския език – фразеологията и паремиологията. Това е обяснимо, като се има предвид, че до скоро подобни изследвания липсваха. Представеният за рецензиране труд се вписва в тази тенденция, като си поставя за цел да разгледа неразработена до момента в сравнителните изследвания между българската и испанската паремиология тема.

4. Познаване на проблема

Теоретичната част, в която авторката прави преглед на развитието на фразеологията и паремиологията въз основа на най-авторитетните мнения, показва отлично познаване на проблематиката, като ясно изразява и собствените си виждания.

5. Методика на изследването

Методиката на работа съответства на сферите, в които авторката позиционира изследването си - съпоставителната лингвокултурология и етнолингвистика и позволява вниманието да се фокусира върху културния аспект на паремиите като отражение на разбиранията за живота, манталитета и традициите на обществото, което ги е изковало.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Корпусът е удачно разделен на три големи части – паремии, отнасящи се съответно до младата жена, зрялата жена и възрастната жена, тъй като изследването ясно показва, че и в българската, и в испанската паремиология се наблюдават съществени различия във възприемането на жената според нейната възраст по отношение на качествата и недостатъците, които ѝ се приписват, както и на социалната ѝ роля. Възрастовото разделение е основен критерий в организирането на материала, но то е допълнено и със семейно-родовите отношения и ролята на жената в тях според паремиите на двата езика. Въпреки че темата на труда априори фокусира вниманието върху женския образ, образът на мъжа също присъства, което е напълно оправдано, като се има предвид, че жената в паремиите е представена до голяма степен именно от гледната точка на мъжа и в този смисъл много от паремиите отразяват мъжките разбираня и възприятия. Наблюденията на дисертантката са задълбочени, твърденията - добре аргументирани. Ясно открити са сходствата и различията между българските и испанските паремии от гледна точка на културните особености на двата народа. Някои групи паремии водят до констатацията, че има противоречие между изцяло или почти изцяло отрицателното отношение към жената, което е заложено в тях, и положителните характеристики, които обществото им приписва. Такъв е случаят например с образа на бабата, който, както посочва докторантката, е носител на редица недостатъци и в българските, и в испанските паремии. От друга страна, знаем, че обществото свързва този образ и с редица качества като мъдрост, житейски опит, отдаденост на внуците. В работата има и други примери за подобна едностранчивост в представянето на жената в паремиите на двата езика. Смятам, че авторката на труда трябва да се опита да даде обяснение на това противоречие, за да бъде анализът ѝ по-пълноценен.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертантката е събрала, организирила и анализирила много богат корпус и на двата езика. Работата има принос за сравнителните изследвания между българския и испанския език, конкретно в областта на паремиологията, както и приложна стойност за изучаването на паремиите в двата езика.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Петте публикации на докторантката представляват части от дисертационното изследване и са посветени на отделни характеристики на женския образ в паремиите, които са доразвити в труда. Прави впечатление, че всички публикации са в сборници от научни форуми в Пловдив. Желателно е в бъдеще авторката да разшири обсега на своите научни изяви.

9. Лично участие на докторантката

Докторантката стъпва на утвърдени изследователски методи и не прокарва нови теоретични постановки, но анализът на събрания корпус е неин личен принос, който не повтаря вече проведени от други изследователи проучвания.

10. Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията и отразява в синтезиран вид резултатите, постигнати в дисертацията.

11. Критични забележки и препоръки

Препоръката ми към Таня Найденова е свързана с бъдещата ѝ работа, в случай че продължи да се занимава с проблемите на фразеологията и паремиологията: да се запознае с дисертацията на Аксиния Обрешкова на тема *Съпоставителен анализ на роднинските връзки и названия и тяхната употреба във фразеологичните единици в българския и испанския език*. Държа да подчертая, че препоръката ми не съдържа упрек към докторантката за това, че въпросното изследване не е включено в библиографията ѝ, тъй като дисертацията на Обрешкова бе защитена наскоро и все още не е публикувана.

12. Лични впечатления

Таня Найденова беше моя студентка от първия курс, който завърши специалността Български и испански език в Пловдивския университет. Тя показваше способности, сериозност и амбиция да усъвършенства знанията си. Ето защо се зарадвах, че е решила да се насочи към преподавателското и научното поприще, за което, след прочита на дисертацията ѝ, не се съмнявам, че има потенциал.

13. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Смятам, че събраният за нуждите на дисертацията материал може да послужи за бъдещото развитие на докторантката като преподавател по испански език и ѝ препоръчвам да помисли за съставянето на практическо помагало, целящо придобиване на знания и умения да се използват испанските паремии, предназначено за студентите, изучаващи испански език, а и за други изучаващи езика. Макар и с риск да се отклоня от формата на рецензията, ще си позволя да изразя и надежда, че ръководството на ПУ ще обмисли нарастващата необходимост от обявяването на щатни преподавателски места, за да може специалисти като Таня Найденова да получат възможност пълноценно да участват в преподавателския и научен живот на един университет, където има немалко специалности с испански език, а твърде ограничен екип от щатни преподаватели.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Филологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че Таня Найденова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност 2.1. Филология, Съвременен испански език, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’* на Таня Найденова в област на висше образование: 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, докторска програма Романски езици (Съвременен испански език).

17. 05. 2017 г.

Рецензент: доц. д-р Петър Моллов